

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/50/2024
Identifikačné číslo spisu:	4119201103
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4119201103.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu obchodnej spoločnosti H+L LUŠŇÁK, spol. s r.o., Cabaj-Čápor, Ulica za ihriskom 1048/23, IČO: 34 103 210, zastúpenej Advokátskou kanceláriou KOTRUSZ - BENČÍK, s.r.o., Nitra, Štefánikova 57, proti žalovanému L.. Š.G. B., narodenému XX. T. XXXX, Q.Č., P. XXX/XX, zastúpenému advokátom JUDr. Júliusom Gogom, Nitra, Štefánikova 47, o zaplatenie sumy 1 749,65 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 7C/9/2019, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 10. augusta 2023 sp. zn. 5Co/97/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 17. mája 2022 č. k. 7C/9/2019-406, pri právnom posúdení podľa § 52 ods. 1 až 4, § 54 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2, § 631 osa. 1, § 633 ods. 1, 2, § 634 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej iba „OZ“), § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia OZ, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej iba „CSP“), uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1 749,65 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 749,65 eura od 28. 11. 2018 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku (I. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorej rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (II. výrok).

1.1. Súd mal v konaní za preukázané, že žalobca uzavrel zmluvu o dielo so žalovaným, ktorý bol objednávateľom oslavy narodenín syna žalovaného dňa 12. 10. 2018 v prevádzke žalobcu. Žalovaný čiastočne uhradil sumu 1 125,90 eura z faktúry vyhotovenej žalobcom na sumu 2 875,55 eura za zrealizovanie oslavy a po zohľadnení úhrady 1 125,90 eura, zostatok dlžnej sumy predstavuje 1 749,65 eura. Pokiaľ ide o výšku ceny diela, sporným v konaní bolo to, či si zmluvné strany dojednali odmenu za zrealizovanie oslavy dňa 12. 10. 2018, resp. či došlo k dohode o cene diela ako aj k spôsobu zúčtovania surovín dodaných zo strany žalovaného, ktorému zo strany žalobcu bolo umožnené dodať niektoré

vlastné suroviny a to destilát, mäso, koláče, víno, pagáče, zákusky. Do prevádzky žalobcu osobne doniesol syn žalovaného mäso divinu 13 kg, mäso hydinu v celku 7,5 kg, mäso bravčové 3 kg, kuracie prsia 5,3 kg, údeniny hurky a klobásy 6,5 kg a 9 kg, aperitív 3,4 l. V danom prípade nebolo sporné, že oslava sa uskutočnila dňa 12. 10. 2018 pre 85 ľudí, začiatok bol cca o 18.00 hod, a poslední hostia z oslavy odišli pred 05.00 hod. nasledujúceho dňa. V čase pred začiatkom oslavy personál žalobcu pripravil priestory podľa požiadaviek syna žalovaného, následne bola zabezpečená obsluha hostí a po skončení oslavy upratanie priestorov. Oslava začala prípitkom, predjedlo bryndzová nátierka počet 85 ks, 85 x 1,30 eur, hlavné jedlo - jelenie mäso na grile s dubákovou omáčkou, zeleninovou oblohou a ryža a americké zemiaky - počet 80, pre jedno dieťa kuracie nugetky s hranolkami, 4 x losos na grile s bylinkovým maslom, varené zemiaky, 3x kurací steak. Od 21.30 hod. bol pripravený švédsky stôl obsahujúci 20 porcií pečeného kurat'a, 20 porcií bravčových rezňov, 15 porcií kuracieho steaku, 20 porcií kuracieho gordon, pečené jaternice a klobásy, ako príloha k mäsu opekané zemiaky, plnka, ryža, chlieb, majonézový šalát, cestovinový šalát chlieb. Okrem toho sa podávalo nealko, káva, minerálka, citrónová voda v džbánoch, džúsy, coca cola, kofola, z alkoholických nápojov sa podávalo pivo čapované, nealkoholické a radler. Bola realizovaná výzdoba priestorov a slávnostné prestieranie. Žalovaný v konaní rozporoval, že v roku 2017, keď mal u žalobcu inú akciu

a to dňa 15. 12. 2017, dodal tiež mäso a to divinu a za jeho pečenie a prípravu si žalobca účtoval cenu 2 eura, a teraz pri akcii zo dňa 12. 10. 2018 si účtoval sumu 11 eur na porciu, t.j. spolu 880 eur, z ktorej odpočítal sumu 221 eur. Žalovaný tvrdil, že ani v roku 2017 sa v rámci objednania nedohodla cena. Prevádzkarka žalobcu I.. B. vo výpovedi tvrdila, že pri akcii dňa 12. 10. 2018 nebolo dohodnuté nič, pričom sa vychádzalo z ceny jedálneho lístku a zúčtovanie malo prebehnúť tak, že sa odpočíta cena nákladov od finálnej ceny, kedy jednotlivá cena za porciu vychádzala z ceny uvedenej v jedálnom lístku, ktorý majú zverejnený na webe. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že pokiaľ ide o cenu, táto nebola dojednaná, preto sa má zaplatiť primeraná, resp. obvyklá cena.

1.2. Súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že nárok žalobcu na doplatenie zvyšnej sumy, t. j. 1 749,65 eura (faktúra vystavená na sumu 2 875,55 eura, z ktorej bolo uhradené žalovaným čiastka 1 125,90 eura) je dôvodný. Porovnaním osláv zo dňa 15. 12. 2017 a zo dňa 12. 10. 2018, išlo v prípade oslavy z roku 2018 o väčšiu oslavu, honosnejšiu a tým pádom aj nákladnejšiu, čo sa prejavilo aj vo výslednej cene za oslavu z roku 2018, ktorá trvala jednak dlhšie, čo sa prejavilo aj v cene za nájom, ako aj množstvo dodaných surovín žalovaným bolo väčšie, a aj množstvo a rôznorodosť pripravovaných jedál ako aj výzdoba bola honosnejšia a väčšia. Medzi žalobcom a žalovaným neexistovala žiadna zmluvná prax a ani dohodnutá cena, s poukazom na ktorú by sa žalovaní mohli domnievať, že im bude účtovaná cena za 1 porciu v sume 2 eura. Za obvyklú cenu súd považoval práve ceny za jednotlivé jedlá a nápoje, ktoré sú rovnako účtované pre hociktorého iného zákazníka. Súd v zmysle pokynu odvolacieho súdu uložil žalobcovi povinnosť zaslať súdu vyúčtovanie obdobných akcií, t.j. porovnateľných čo do stravy, nápojov, dovezeného vlastného jedla a nápojov, ako aj honosnejšej výzdoby, za účelom porovnania postupu žalobcu vo vzťahu k ostatným zákazníkom, avšak podaním zo dňa 20. 4. 2022 žalobca oznámil, že s výnimkou akcií pre žalovaného nikdy takúto akciu, na ktorej by odpočítavali z cenníkových cien plnenia dodané zákazníkom nerobil. Listinnými dôkazmi, ktoré sa nachádzajú v spise mal súd za preukázané, že žalobca pri fakturovaní ceny jedál a nápojov postupoval obdobne ako pri iných zákazníkoch, pričom aj z predloženého cenníka mal žalovaný možnosť oboznámiť sa s obvyklými cenami za jedlá, nápoje, výzdobu, ubytovanie a pod., pričom z takto fakturovaných cien za jedlá a nápoje bolo zohľadnené to čo si žalovaný sám priniesol tak ako súd uviedol v bode 51. odôvodnenia. Žalovaný v priebehu sporu predložil odborný posudok spol. Catering Service Nitra, s.r.o., pričom tento odborný posudok nemožno v konaní považovať za dôkaz, nakoľko táto spoločnosť sa nezaobera reštauračnými službami a ide o názor a vyjadrenie politiky jednej prevádzky, nie o všeobecne zastavaný názor a postup v rámci poskytovania zliav v prípade, ak si zákazník priniesie vlastné suroviny, nápoje, pripravené jedlá a pod. Rovnako neobstoí ani argument, že najväčší rozdiel v cene na jednu osobu vidno s akciou p. I.J. konanou dňa 19. 10. 2018, nakoľko pri počte fakturovanej sumy 2 797,05 eura počtom osôb (70) vyjde výsledná suma cca 39,95 eura na osobu obdobne ako pri akcii žalovaného, avšak pri akcii p. I. bolo ubytovanie do 2:30 a na akcii, ktorá je predmetom sporu bolo ubytovanie do 5:00, rovnako na akcii p. I.V. sa prenajímali 2 dvojľôžkové izby, na akcii žalovaného 3 dvojľôžkové izby, teda vidno rozdiely v porovnaní týchto dvoch akcií, avšak výsledná suma fakturovaná žalovanému pred poskytnutím zľavy je v prospech žalovaného pri prepočte na jednu osobu. Z uvedeného je zrejmé, že

tieto dve akcie nie sú obdobné a nemožno ich zrovnávať. Súd návrh na vykonanie znaleckého dokazovania zamietol, pretože ho považoval za nehospodárny, nakoľko otázky ohľadne určenia ceny diela si súd vedel sám posúdiť a to aj s poukazom na právny názor vyjadrený v rozsudku odvolacieho súdu, kde tento súd uviedol ako má súd prvej inštancie postupovať, pričom súd je právnym názorom odvolacieho súdu viazaný.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 10. augusta 2023 sp. zn. 5Co/97/2022 na základe odvolania žalovaného napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval za vecne správne a odvolanie žalovaného za nedôvodné, preto rozsudok v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil a odkázal na jeho odôvodnenie. K argumentácii súdu prvej inštancie dodal, že napriek tomu, že predmetná zmluva o dielo neobsahovala dohodu zmluvných strán o cene diela, uvedený nedostatok ju nestavia do pozície neplatnosti, pričom v súvislosti s určovaním výšky ceny diela je potrebné postupovať tým spôsobom, že sa má zaplatiť primeraná, resp. obvyklá cena diela. Za obvyklú cenu s poukazom aj na zaujatý právny záver obsiahnutý v zrušujúcej časti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 08. 09. 2021 č.k. 5Co/148/2020-321 súd prvej inštancie opodstatnene považoval cenu, resp. ceny za jednotlivé jedlá a nápoje účtované žalobcom hociktorým iným zákazníkom. Listinnými dôkazmi v spise sa nachádzajúcimi (cenník jedál a fakturácia jednotlivých jedál a nápojov ostatným zákazníkom), aj podľa názoru odvolacieho súdu žalobca uniesol dôkazné bremeno v tom smere, že pri účtovaní výšky ceny jedál a nápojov poskytnutých na predmetnej oslave žalovanému postupoval žalobca zhodne ako pri určovaní výšky cien jedál a nápojov pre ostatných zákazníkov. S poukazom na platnosť zásady hospodárnosti občianskoprávneho konania, ako aj špecifiká danej prejednávanej veci, odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie a na rozdiel od žalovaného nevzhliadol potrebu k tomu, aby v danej prejednávanej veci bolo nariadené znalecké dokazovanie na preukázanie výšky ceny diela. Podľa názoru odvolacieho súdu, spravodlivým a objektívnym vyčíslením celkovej ceny predmetnej oslavy je spôsob stanovenia tejto ceny prvoinštančným súdom, ku ktorému spôsobu nemá žiadne výhrady ani odvolací súd.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorým sa domáhal zrušenia rozsudku odvolacieho súdu, resp. aj rozsudku súdu prvej inštancie a vrátenia veci súdu prvej inštancie, alternatívne zmeny napadnutých rozsudkov a zamietnutia žaloby, uplatniac si náhradu trov konania. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, pretože mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ namietal, že súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy a odvolací súd toto pochybenie nenapravil, pričom išlo o relevantné dôkazy. Napadnuté rozhodnutie považuje tiež za arbitrárne, nakoľko odvolací súd sa nezaoberal argumentáciou žalovaného ohľadom zisťovania primeranej ceny, dôkazné bremeno na jej preukázanie zaťažovalo žalobcu, ktorý nepreukázal dohodu o tvorbe ceny diela podľa cenníka žalobcu. Predmetná zmluva o dielo mala prvky zmluvy o zhotovení veci na zákazku (§ 644 OZ), na základe aplikácie § 135b OZ žalobca sa nemohol stať vlastníkom dodaných surovín a destilátu. Dovolateľ vidí arbitrárnosť postupu nižších súdov, ktoré si svojvoľne zamenili pojem „primeraná cena“ a „obvyklá cena“. Záver súdu, že obvyklá cena je cena rovnako účtovaná pre hociktorého iného zákazníka, nezohľadnil špecifiká predmetného sporu v tom, že žalovaný dodal svoje vlastné suroviny. Pokiaľ odvolací súd odkázal na bod 51. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom malo byť pri určení celkovej ceny diela zohľadnené to, čo žalovaný sám priniesol, dovolateľ namietal, že obsahom bodu 51. je len citácia § 517 ods. 2 OZ. Podľa dovolateľa bolo podstatným zohľadniť to, že ním prinesené suroviny zostali v jeho výlučnom vlastníctve, s čím súvisí alternatívny spôsob výpočtu nákladov žalobcu na spracovanie prinesených surovín. Je pritom zjavne potrebné odborné stanovisko znalca k otázke, či suma 1 595 eur alebo 1 246 eur za spracovanie a servírovanie 44,3 kg mäsa je zistená cena obvyklá alebo primeraná. Aj dôkaz predložený žalobcom, akcia p. I. so 70 zákazníkmi, preukazuje nesprávnosť hodnotenia dôkazov, keď pri tejto akcii bola kalkulácia ceny cca 39 eur na osobu, t.j. rovnaká cena ako pri akcii žalovaného, no pri akcii p. I. neboli dodané žiadne vlastné suroviny. Dovolateľ namietal tiež neakceptovanie odborného vyjadrenia spoločnosti Catering Service Nitra. Žalovaný navrhol vykonanie znaleckého dokazovania na zistenie primeranej ceny diela, ustálením ceny jednotlivých položiek podľa objektívnych

kritérií, a ustálením cenového podielu žalobcu spočívajúceho v spracovaní dodaných surovín, čo nižšie súdy nedôvodne zamietli. Ich rozhodnutia o akceptácii cenníkových cien žalobcu sú bez bližšieho odôvodnenia. Súdy neprihliadli na nespornú skutočnosť, keď žalobca potvrdil žalovanému ako priateľovi, že si môže čokoľvek priniesť a oni mu to pripraví. Súdy postupovali arbitrárne, keď nezohľadnili rozdiel medzi výpočtom ceny jedla podľa jedálneho lístku žalobcu a skutočným stavom, keď išlo len o spracovanie dodaných surovín a ich servírovanie.

4. Žalobca sa k podanému dovolaniu vyjadril písomne, navrhol ho ako nedôvodné zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania. Súd prvej inštancie aj odvolací súd vec správne právne posúdili, vydané rozsudky sú vecne správne a dostatočne odôvodnené. Dôkazy, ktoré boli predložené, preukázali, že žalovanému boli za prípravu jedla ako aj za ostatné služby účtované obvyklé ceny podľa cenníka. Žalovaný v dovolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, podané dovolanie je nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namieste je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrváva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je

pripustné.

12. Dovolanie je pripustné, ak jeho pripustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce pripustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také pripustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania pripustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmatečnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je pripustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

13. Dovolateľ pripustnosť podaného dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie pripustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolací súd už konštantne uvádza, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej intenzite, že došlo až k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá pripustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

15.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

15.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné pojednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

16. Dovolateľ pripustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces oprel o tvrdenie, že rozhodnutie odvolacieho súdu je z dôvodu nedostatočného odôvodnenia a nevysporiadania sa s argumentáciou žalovaného nepreskúmateľné a arbitrárne, dovolateľ namietal tiež nevykonanie ním navrhnutého dokazovania.

17. V prvom rade treba uviesť, že z hľadiska pripustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmatečnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľom namietanej procesnej vade; túto v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

18. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je i právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). Len náležité odôvodnené súdne rozhodnutie sa stáva interpretačným

nástrojom súdnej authority k zabezpečeniu spravodlivosti.

19. Podľa ústavného súdu, zjavná neodôvodnenosť (arbitrárnosť) rozhodnutia všeobecného súdu je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17).

20. Dovolací súd, dbajúc na to, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, konštatuje, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. Hoci možno konštatovať, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je pomerne stručné a nie do úplných dôsledkov reaguje na argumentáciu odvolateľa v celej jej šírke, ako celok a najmä v spojitosti s podrobným odôvodnením prvoinštančného rozsudku z hľadiska dovolacieho prieskumu obstojí.

21. V posudzovanej veci odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP stotožniac sa s odôvodnením odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie. Treba mať na pamäti, že prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09) a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP.

22. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o taký prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalovaného, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov strán, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami žalovaného.

23. Dovolací súd konštatuje, že z napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že argumentácia súdu v odôvodnení je koherentná a podporuje príslušné závery prijaté vo výroku rozhodnutia, pričom spĺňajú požiadavku dostatočného odôvodnenia rozhodnutia, z argumentov uvedených v rozhodnutí jednoznačne a jasne vyplývajú aj úvahy súdu, ktorými sa tento pri rozhodovaní vo veci riadil. Pre rozhodnutie vo veci samej bol podstatný záver, že medzi stranami vznikol zmluvný vzťah, pričom napriek tomu, že predmetná zmluva o dielo neobsahovala dohodu zmluvných strán o cene diela, uvedený nedostatok ju nestavia do pozície neplatnosti, v súvislosti s určovaním výšky ceny diela bolo potrebné postupovať tým spôsobom, že sa má zaplatiť primeraná, resp. obvyklá cena diela. Za obvyklú cenu je potrebné považovať cenu, resp. ceny za jednotlivé jedlá a nápoje účtované žalobcom hociktorým iným zákazníkom. Listinnými dôkazmi v spise sa nachádzajúcimi (cenník jedál a fakturácia jednotlivých jedál a nápojov ostatným zákazníkom), aj podľa názoru odvolacieho súdu žalobca uniesol dôkazné bremeno v tom smere, že pri účtovaní výšky ceny jedál a nápojov poskytnutých na predmetnej oslave žalovanému postupoval zhodne ako pri určovaní výšky cien jedál a nápojov pre ostatných zákazníkov. Vzhľadom na to, že medzi zmluvnými stranami nedošlo k dohode o cene diela, bolo potrebné ustáliť primeranú cenu (§ 634 ods. 1 OZ). Výklad súdov nižších inštancií, podľa ktorých je takouto primeranou cenou cena obvykle poskytovaná iným zákazníkom v zmysle cenníka poskytovaných jedál a služieb žalobcu, nevykazuje podľa dovolacieho súdu znaky arbitrárnosti ani nedostatočného odôvodnenia. Podľa ustáleného výkladu ust. § 634 ods. 1 OZ za primeranú cenu treba považovať cenu, ktorá sa v mieste a v čase uzavretia zmluvy obvykle poskytuje za obdobných podmienok za porovnateľné dielo.

24. Súd nižších inštancií sa podrobne zaoberali skúmaním a vyhodnotením všetkých relevantných dôkazov (súd prvej inštancie doplnil dokazovanie po predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu), stranám bola poskytnutá možnosť predložiť všetky návrhy na vykonanie dokazovania. Súd sa dostatočne zaoberali všetkými rozhodujúcimi špecifikami prejednávaneho sporu, ktoré spočívali v tom, že žalovaný si u žalobcu objednal oslavu narodenín svojho syna, za „kamarátskych“ podmienok a za „kamarátsku“ cenu, pričom však pre absenciu jasnej dohody o cene bolo potrebné túto určiť ako cenu primeranú. Preukázanie takejto primeranej ceny predstavovalo bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno žalobcu, ktorý predložil podrobné položkovité vyúčtovanie nákladov na predmetnú oslavu, so zohľadnením a odpočítaním hodnoty surovín prinesených žalovaným - por. bod 28. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie. Súd v rámci dokazovania vyhodnotil aj inú oslavu žalovaného u žalobcu dňa 14. 12. 2017 (bod 30. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), pokladničné bloky za roky 2018-2019 za poskytované jedlá a nápoje (bod 31. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Následne súd prvej inštancie vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania o dospel k záveru o dôvodnosti žaloby, pričom v bode 56. odôvodnenia sa podrobne zaoberal otázkou porovnania osláv z 15. 12. 2017 a 12. 10. 2018, s podstatným konštatovaním, že medzi stranami neexistovala žiadna zmluvná prax a ani dohodnutá cena, žalovaný preto nemal nárok požadovať rovnaké podmienky a ceny. Súd prvej inštancie podrobne odôvodnil svoj záver, aká je primeraná cena za poskytnuté služby, za takúto považoval cenu jedál a nápojov poskytovaných aj iným zákazníkom v zmysle predloženého cenníka, so zohľadnením a započítaním hodnoty surovín prinesených žalovaným.

25. Súd prvej inštancie síce pochybil, keď v bode 56. odôvodnenia v tejto súvislosti odkázal na bod 51. odôvodnenia, ako na to dôvodne poukázal dovolateľ, takéto pochybenie je však možné považovať len za zrejmu nesprávnosť či chybu v písaní, ktorá nemá zásadný vplyv na celkovú zrozumiteľnosť a presvedčivosť odôvodnenia. Podstatným je, že odôvodnenie v bode 28. obsahuje podrobné položkovité vyúčtovanie nákladov na predmetnú oslavu, so zohľadnením a odpočítaním hodnoty surovín prinesených žalovaným. Pokiaľ žalovaný nesúhlasil s predloženým vyúčtovaním, zaťažovalo ho bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno na preukázanie primeranosti vyúčtovanej ceny diela. Žalovaný za týmto účelom predložil odborný posudok spoločnosti Catering Service Nitra, s.r.o., ktorého obsah a výpovednú hodnotu súd vyhodnotil tak, že ho nepovažoval za relevantný dôkaz spochybňujúci dôkazy predložené zo strany žalobcu, pričom tento svoj záver dostatočne odôvodnil. Rovnako tak sa súd dostatočne vysporiadal aj s otázkou porovnania predmetnej oslavy a oslavy p. I.J.. Z hľadiska ustálenia primeranej ceny diela, reagujúc aj na žalovaným opakovane zdôrazňovanú dohodu o nadštandardne výhodných podmienkach realizácie predmetnej oslavy, nižšie súdy správne zohľadnili aj ostatné špecifiká, ako napríklad umožnenie žalovanému priniesť si vlastné nápoje, zákusky, slané pochutiny, ako aj poskytnutie zľavy 15% z celkovej ceny diela. Dovolací súd konštatuje, že z takto vykonaného a vyhodnoteného dokazovania vyplýva prijateľný a dostatočne odôvodnený záver o dôvodnosti podanej žaloby.

26. Žalovaný síce v rámci svojej procesnej obrany predložil návrh na vykonanie znaleckého dokazovania na zistenie primeranej ceny diela, ustálením ceny jednotlivých položiek podľa objektívnych kritérií, a ustálením cenového podielu žalobcu spočívajúceho v spracovaní dodaných surovín, tento návrh nižšie súdy zamietli s poukazom na zásadu hospodárnosti konania, ako aj špecifiká danej prejednávanej veci, keď podľa názoru odvolacieho súdu, spravodlivým a objektívnym vyčíslením celkovej ceny predmetnej oslavy je spôsob stanovenia tejto ceny prvoinštančným súdom, ku ktorému spôsobu nemal žiadne výhrady.

27. Podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Na druhej strane ústavný súd vo svojich rozhodnutiach tiež vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako

porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09). Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi konštatované skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 Základných princípov CSP), a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

27.1. Dovolací súd v danej súvislosti poukazuje aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 350/08 zo dňa 30. septembra 2010, podľa ktorého skutočnosť, že okresný súd a ani následne krajský súd neakceptovali návrhy na vykonanie dokazovania predložené sťažovateľkou, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jej práv. Zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti podľa ústavného súdu bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní.

27.2. Dovolací súd v uznesení z 28. októbra 2020, sp. zn. 7Cdo/205/2019, vychádzajúc z vyššie uvedenej judikatúry Ústavného súdu SR, ako aj z uznesenia NS SR zo 16. mája 2019 sp. zn. 4Cdo/100/2018 poukázal na to, že procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo a z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno odôvodniť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ktorú má navrhnutý dôkaz overiť alebo vyvrátiť, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania. Ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou kapacitou. Nakoniec tretím argumentom je nadbytočnosť dôkazu, t.j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť (5Cdo/151/2019).

28. V prejednávanom spore nižšie súdy odôvodnili nevykonanie ďalšieho dokazovania zásadou hospodárnosti konania a záverom, že vo veci možno rozhodnúť na základe výsledkov už vykonaného dokazovania. Dovolací súd považuje takýto záver za akceptovateľný. Na jednej strane je síce možné konštatovať, že rozhodujúca sporná otázka primeranosti ceny diela nezostala zodpovedaná so 100%-nou istotou, takáto miera istoty však ani nie je ambíciou civilného procesu. Posúdenie primeranosti ceny diela odborne spôsobilou osobou by určite mohlo prispieť k priblíženiu sa k čo najpresnejšiemu ustáleniu tejto rozhodujúcej otázky. Dovolateľ mal počas prebiehajúceho sporu, ktorý začal už v roku 2019, dostatočný priestor na predloženie relevantného odborného vyjadrenia (§ 206 CSP), prípadne súkromného znaleckého posudku (§ 209 CSP), ktorými by relevantne spochybnil žalobcom preukázanú primeranosť ceny diela. Dovolateľ síce predložil vyjadrenie spoločnosti Catering Service Nitra, s.r.o., ako však už bolo uvedené vyššie, toto nebolo relevantné. Nariadenie znaleckého dokazovania súdom v zmysle § 207 CSP by prichádzalo do úvahy len vtedy, ak by rozhodnutie záviselo od posúdenia skutočností, na ktoré treba vedecké poznatky, čo určite nie je splnené v predmetnom spore. Relevantným bolo určite tiež prihliadnuť na kritérium hospodárnosti konania, zohľadniac dĺžku konania, ktoré začalo ešte v roku 2019, ako aj výšku trov konania, keď nie je žiadateľným stav, kedy trovy konania prevýšia samotnú žalovanú sumu. Za takýchto okolností, pokiaľ dovolateľ stále zotrval na návrhu na nariadenie znaleckého dokazovania a nižšie súdy jeho návrh zamietli, nedopustili sa takého zásadného procesného pochybenia, ktorým by porušili právo dovolateľa na spravodlivý proces. Preukázanie primeranej ceny diela bolo možné ustáliť z už vykonaných dôkazov.

29. Dovolací súd preto uzatvára, že pri posudzovaní dôvodnosti namietaného porušenia procesných práv dovolateľa nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu, ktoréby odôvodňovali záver, že jeho závery by boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nelogické, odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku dostatočne jasne a vyčerpávajúco reagoval na všetky podstatné odvolacie námietky žalovaného. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP v tomto smere nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

30. Skutočnosť, že dovolateľ sa s názormi súdov oboch inštancií nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti a/alebo arbitrárnosti súdnych rozhodnutí. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok. Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07).

31. Pokiaľ dovolateľ svojou dovolacou argumentáciou namietal nesprávnosť právneho posúdenia veci (aplikáciu ustanovenia § 135b OZ), prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017).

32. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie žalovaného procesne neprípustné, čo je dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

33. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

34. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.